

Hongaars natuurcentrum met Nederlands tintje



Peter Milders [jurist, natuurvorser en secretaris van de Stichting Natuurhistorisch Museum Rotterdam; pmilders@chello.nl]



▲ 'Binnen een uur rijden tuur je over de eindeloze vlakke graslanden van de poesta's.' (Peter Milders)

Een aantal Engelse vogelaars, twee Nederlandse vlindersaaiers, Belgen en Duitsers, een bont internationaal gezelschap van natuurliefhebbers trof ik afgelopen mei aan als gast in het natuurcentrum Farm Lator in Noordoost-Hongarije. Het was mijn derde bezoek in tien jaar en het zal zeker niet de laatste keer zijn, bij leven en welzijn natuurlijk. Farm Lator werd 15 jaar geleden opgericht door de Nederlandse bioloog Rob de Jong en zijn Hongaarse vrouw Barbara. Farm Lator heeft comfortabele gastenkamers in een aantal gerestaureerde huizen, maar er is ook een grasveldje voor een paar tenten en een camper.

Rob en Barbara hebben de locatie zeer zorgvuldig gekozen, precies op de overgang van het Bükk-gebergte, deel van de noordelijker gelegen Karpaten, en de Grote Laagvlakte (met de beroemde poesta's) naar het zuiden. Dat levert op korte afstand van Farm Lator een grote diversiteit van landschappen op en daarmee een rijk aanbod van flora en fauna. Dat vind je trouwens ook dicht bij huis, want de met kennis van zaken ingerichte tuin rond Farm Lator biedt de luie natuurvorser al heel veel moois: een krekelzanger die het terrein afbakt, een broedende withalsvliegenvanger, roodbuikpadden die het geluid van de

dwergruif proberen na te bootsen, boomkikkers, smaragdhagedissen met een gifgroen lijf en een smaragdkleurige kop, platbuiklibellen en pruimenpages.

Ontpopte libel

Op een zonnige ochtend, net toen ik mij met een goed boek onder een van de fruitbomen wilde nestelen, was er commotie rond het vijvertje in de tuin: er kropen een paar libellen uit de pop. Omdat het een paar uur duurt voordat een net ontpopte libel zijn definitieve kleur krijgt, ontspon zich een levendige discussie over welke soort we hier nu eigenlijk zagen. De naam bruine glazenmaker viel in ieder geval, maar zeker was men er niet van. Mark Grutters, libellen-specialist van Bureau Stadsnatuur die ik de foto liet zien, en wiens deskundigheid ik



▲ 'Commotie: er kropen een paar libellen uit de pop.' (Peter Milders)

hoog aansla, denkt eerder aan een soort van het geslacht *Anax*, waartoe de grote keizerlibel behoort. En wie eens wil opzoeken wat hij nu eigenlijk gezien heeft kan zich verlustigen in de sfeervolle bibliotheek annex eetkamer waar alle belangrijke veldgidsen en naslagwerken te vinden zijn.

Grote trap

Vanuit Farm Lator zijn mooie wandelingen te maken. Zo kom je na een korte klimpartij op een plateau met halfopen landschap en schitterende vergezichten, en met 'kans op keizerarend' zoals dat in vogelaarsjargon heet. Een ritje met de auto biedt weer hele andere aanzichten; binnen een uur rijden tuur je over de eindeloze vlakke graslanden van de poesta's, waar met een beetje professionele hulp de grote trap gespot kan worden, en overal roodpootvalken te zien zijn. U kunt Rob de Jong vragen om u te gidsen - hij kent het gebied als de binnenkant van zijn broekzak - of u kunt hem vragen een lokale gids te regelen. Ook stedelijke verstrooiing is binnen drie kwartier rijden te vinden in het charmante provinciestadje Eger, bekend om de meest noordelijke minaret uit het Ottomaanse Rijk, gebouwd na de verovering van de stad in 1596. 's Avonds wordt gezamenlijk met de andere gasten gegeten waarbij vaak een levendige uitwisseling in allerlei talen plaatsvindt van de waarnemingen van die dag. De gasten zijn doorgaans nogal bereisde types die boeiende verhalen te vertellen hebben, verhalen die naarmate er meer lokale wijn gedronken wordt, steeds spectaculairder worden. En daar komt bij dat de maaltijden die de Hongaarse kokkin dagelijks op tafel zet zeer smaakvol zijn. Iets om naar uit te kijken na een dag in het veld. ▲

Kijk voor meer informatie op www.farmlator.hu.